

Astrid Lindgren

Astrid Lindgren

PEPPI PITKÄTOSSU ASTUU LAIVAAN

WSOY

Astrid Lindgren

PEPPI PITKÄTOSSU
ASTUU LAIVAAN

Kuvittanut Ingrid Vang Nyman

Suomentanut Kristiina Rikman

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos
PIPPI LÅNGSTRUMP GÅR OMBORD
Alkuteoksen kustantanut
Rabén & Sjögren Bokförlag, Tukholma
Teksti © Saltkråkan AB / Astrid Lindgren 1946
Kuvitus © Saltkråkan AB / Ingrid Vang Nyman

Suomenkielinen laitos © Kristiina Rikman ja WSOY 2017
Ilmestynyt ensimmäisen kerran suomeksi Laila Järvisen
suomentamana 1947 nimellä *Peppi aikoo merille*

Suomentaja kiittää Suomen Kulttuurirahastoa käännöstuesta

ISBN 978-951-0-42681-4

Painettu EU:ssa

PEPPI ASUU EDELLEEN HUVIKUMMUSSA

Jos joku olisi sattunut osumaan matkoillaan tuohon pikkuiiseen kaupunkiin ja ties vaikka yks kaks vahingossa eksynyt liian kauas keskustasta, hän olisi saattanut huomata Huvikummun talon. Ei siksi, että talossa olisi ollut mitään nähtävää, se nyt oli vain aika ränsistynyt vanha puualo, jonka ympärillä oli aika villiintynyt puutarha, mutta olisi tuo matkustavainen silti saattanut pysähtyä miettimään, kuka siellä mah-toi asua. Kaikki tuossa pikkuisessa kaupungissa asuvat totta kai tiesivät, kuka Huvikummissa asui, ja tiesivät senkin, miksi verannalla seiso i hevonen. Mutta se, joka tuli paikalle muualta, ei voinut sitä tietää. Joten hän saattoi kyllä ihmetellä. Ainakin jos kello oli paljon, niin paljon että alkoi tulla pimeä, ja jos hän pimeästä huolimatta näki puutarhassa kiipeilevän pikkutyön,

jolla ei näyttänyt olevan aikomustakaan mennä sisälle nukkumaan. Silloin vieras saattoi ajatella:

”Mitähän varten tuon pikkutyttöä äiti ei komen-
na häntä nukkumaan? Kaikki muut lapset ovat tähän
aikaan jo unten mailla.”

Mistäpä hän olisi voinut tietää, ettei pikkutyöllä
ollut äitiä? Eikä sen puoleen kyllä isääkään, ei ainakaan
kotona. Tyttö asui aivan yksin Huvikummussa. Tai no,
ei nyt ihan yksin, jos tarkkoja oltiin. Hänen hevosen-
sahan asui verannalla. Ja oli hänellä myös apina, jon-
ka nimi oli herra Tossavainen. Mutta siitä ei kaupun-
kiin sattumoisin osuneella matkustavaisella tietenkään
ollut aavistustakaan. Jos pikkutyttö tuli veräjälle – ja
varmasti hän tuli, hänestä oli mukava jutella ihmisten
kanssa – sai kulkija katsoa häntä kunnolla. Eikä hän
silloin voinut olla ajattelematta:

”Noin pisamaista ja punatukkaista lasta en ole eläis-
säni nähnyt.”

Sitten hän saattoi ajatella:

”Taitaa olla varsin kivaa olla pisamainen ja puna-
tukkainen. Ainakin jos näyttää yhtä iloiselta kuin tuo
tyttö.”

Ja jos häntä kiinnosti tietää, mikä tuo yksikseen il-
tahämärissä kuljeskeleva punatukkainen tyttö oli ni-
meltään, ja jos hän sattui seisomaan veräjän lähellä,
hän saattoi kysäistä:

”Mikä sinun nimesi on?”

Ja vastaus kajahti varmasti ja iloisesti:

”Minä olen Peppilotta Sikuriina Rullakartiina Kissanminttu Efraimintytär Pitkätossu, kapteeni Efraim Pitkätossun, entisen merten kauhun ja nykyisen

Etelämeren kuninkaan tytär. Mutta minua kutsutaan vain Pepiksi!”

No niinpä tietysti! Peppi Pitkätossuhan se oli. Ja jos hän sanoi, että hänen isänsä oli Etelämeren kuningas, niin ainakin hän itse uskoi niin. Isä oli nimittäin joutunut myrskyssä mereen ja kadonnut, kun he olivat olleet Pepin kanssa purjehtimassa, ja koska Pepin isä oli aika paksukainen, Peppi ei millään suostunut uskomaan että hän oli hukkunut. Oli aivan yhtä uskotavaa, että hän oli kellunut jonkin saaren rantaan ja ruvennut Etelämeren kuninkaaksi. Ja juuri niin Peppi uskoi.

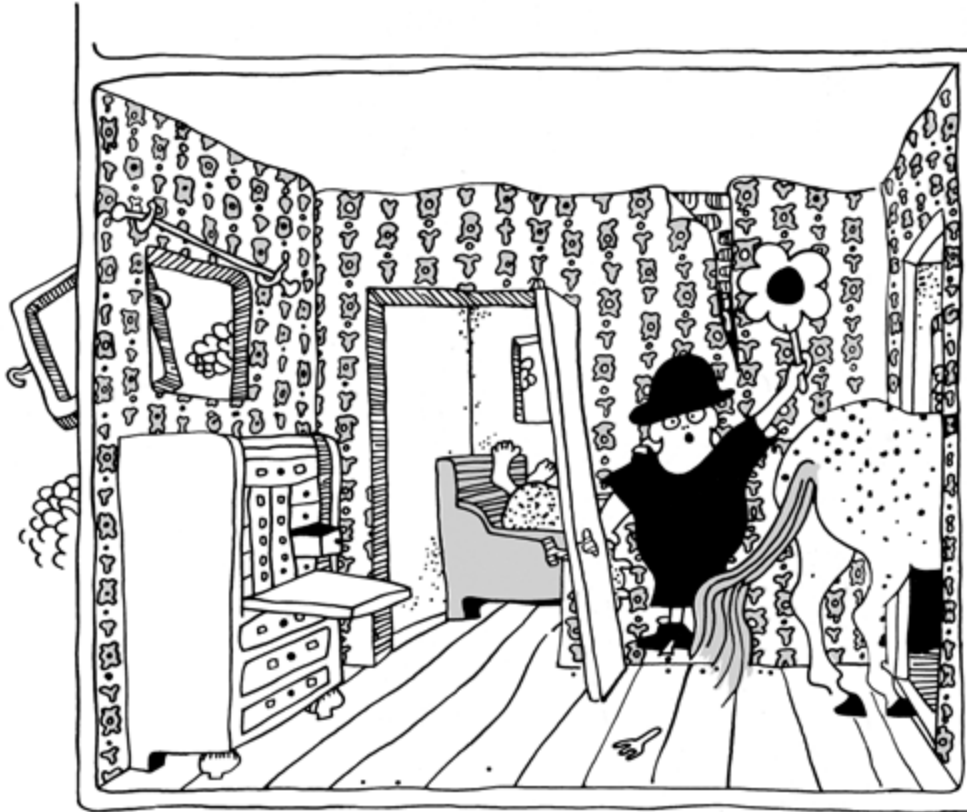
Voi olla, että jos tuolla matkustavaisella sattui olemaan joutoaikaa eikä hänellä ollut kiire ehtiä junaan samana iltana, hän jäi juttelemaan Pepin kanssa ja niin hänelle vähitellen valkeni, että tyttö tosiaan asui Huvikummussa aivan yksin vain hevosen ja apinan kanssa. Ja jos tuolla matkustavaisella oli hyvä sydän, hän ei varmaan voinut olla ajattelematta:

”Millä sinä lapsiparka tulet toimeen?”

Mutta siitä hänen ei todellakaan tarvinnut kantaa huolta.

”Minulla on rahaa kuin roskaa”, Pepillä oli tapana sanoa. Ja rikas hän olikin. Hänellä oli kapsäkillinen kultarahoja, jotka hän oli saanut isältään. Joten ei Pepillä ollut hätäpäivää. Hän pärjäsi hirveän hyvin ilman

isää ja äitiä. Ei hänellä tietenkään ollut ketään, joka olisi sanonut milloin piti mennä nukkumaan iltaisin. Mutta Peppi oli keksinyt siihenkin keinon: Hän koki itse itseään! Välillä hän käski itsensä nukkumaan vasta kymmenen korvilla, sillä hän ei ollut ikinä uskonut siihen, että lasten piti mennä nukkumaan iltaseitsemältä. Silloinhan kaikki oli hauskimillaan. Joten matkustavainen oli suotta kummissaan siitä, että Peppi kiipeili puutarhassaan vaikka aurinko oli laskenut ja alkoi jo viiletä, ja Tommi ja Annika olivat jo aikaa sitten nukkua tuhisseet omissa sängyissään. Keitä Tommi ja Annika olivat? Oijoi, eihän matkustavainen vieras sitä voinut tietää! Tommi ja Annika olivat tietenkin Pepin leikkitovereita! He asuivat Huvikummun naapuritalossa. Harmi ettei vieras ollut tullut hiukan aikaisemmin, sillä silloin hän olisi tavannut myös Tommin ja Annikan. Ja silloin hän olisi nähnyt kaksi todella herttaista ja kilttiä lasta. Ja se oli varmaa, että hän olisi tavannut Tommin ja Annikan Pepin luona, jos olisi tullut hiukan aikaisemmin. Tommi ja Annika kipaisivat Pepin luokse joka ikinen päivä ja viettivät hänen luonaan aikaa, paitsi silloin kun he nukkuivat ja söivät ja kävivät koulua. Mutta tähän aikaan illasta he olivat jo nukkumassa, sillä Tommilla ja Annikalla oli sekä isä että äiti, ja sekä isä että äiti olivat sitä mieltä, että lasten oli parasta käydä nukkumaan kello seitsemältä.

Jos vieraalla olisi ollut oikein runsaasti aikaa, hän olisi kenties viivähtänyt hetken senkin jälkeen, kun Peppi oli toivottanut hyvät yöt ja lähtenyt portilta. Vain nähdäkseen, miten tyttö käyttäytyi yksin ollessaan, ja eikö hän tosiaan aikonut käydä nukkumaan. Hän voisi asettua portinpieleen ja kurkistaa varovasti sen takaa. Ajatella jos Peppi tosiaan teki niin kuin hänellä oli ta-

*Tällaiselta
näytti sisällä
Huvikummissa.*

pana tehdä iltaisin, kun hänen teki mieli hiukan ratsastaa! Ajatella jos tyttö menisi verannalle, nostaisi hevosen korkealle ilmaan vahvoille käsivarsilleen ja kantaisi sen ulos puutarhaan! Silloin kyllä katselija hieraisi silmiään ja miettisi, näinkö hän näki unta.

”Mitä ihmettä tuo lapsi tekee”, hän saattoi ihmetellä itsekseen portinpielessä. ”Ihanko oikeasti hän jaksaa

nostaa hevosen! Noin kummallista lasta en ole kuunaan nähnyt!”

Ja siinä hän oli oikeassa. Peppi oli maailman kummallisimmin lapsi – tai ainakin sen kaupungin. Kenties jossain päin maailmaa oli vielä kummallisempia lapsia, mutta tuossa pikkuriikkisessä kaupungissa Peppi Pitkätossu oli vertaansa vailla. Eikä missään, ei siinä pikkukaupungissa eikä missään koko maapallolla, ollut ketään joka olisi ollut yhtä vahva kuin hän.

PEPPI KÄY OSTOKSILLA

Eräänä kauniina kevätpäivänä, kun aurinko paistoi ja linnut liversivät ja purot solisivat kaikissa ojissa, Tommi ja Annika tulivat juoksujalkaa Pepin luo. Tommi oli ottanut mukaan pari sokeripalaa Pepin hevoselle ja he pysähtyivät Annikan kanssa verannalle taputtelemaan hevosta, ennen kuin menivät sisälle. Peppi oli vielä nukkumassa heidän tullessaan. Hän makasi jalat tyynyllä ja pää syvällä täkin alla. Hän nukkui aina sillä tavalla. Annika nipisti häntä isovarpaasta ja sanoi:

”Herätys!”

Herra Tossavainen, pieni marakatti, oli jo hereillä. Se oli loikkannut keikkumaan kattolamppuun. Vähitellen täkki alkoi heilua ja kohta esiin pisti punainen pää. Peppi avasi kirkkaat silmänsä ja hymyili leveästi.

”Siunatkoon, tekös minua varpaasta nipistätte? Näin unta että se oli isä joka tarkisti oliko minulla liikavarpaita.”

Hän istahti sängynreunalle ja veti jalkaansa sukat. Toinen oli ruskea ja toinen musta.

”Ei, totisesti, liikavarpaita ei saa, jos on tällaiset kengät”, hän sanoi ja pani jalkaansa isot, mustat kengät jotka olivat kaksi kertaa niin isot kuin hänen jalkansa.

”Peppi”, sanoi Tommi. ”Mitä tänään tehtäisiin? Annikalla ja minulla ei ole tänään koulua!”

”No sitä pitää miettiä”, sanoi Peppi. ”Joulukuusen ympärillä ei voida tanssia, koska kuusi heitettiin ulos kolme kuukautta sitten. Muuten olisi voitu pyöriä piirileikkiä koko aamupäivä. Kullankaivaminenkin voisi olla hauskaa, mutta ei sekään käy, koska emme tiedä minne kulta on haudattu. Enimmäkseen Alaskaan, eikä sinne voi mennä noin vain kultaa kaivelemaan. Ei, kyllä meidän on keksittävä jotain muuta.”

”Juu, jotain hauskaa”, sanoi Annika.

Peppi letitti tukkansa kahdelle jäykkänä sojottavalle palmikolle. Hän mielti.

”Mitäs jos lähdettäisiin kaupungille ostoskille?”

”Mutta eihän meillä ole rahaa”, sanoi Tommi.

”Minulla on”, sanoi Peppi. Ja todistaakseen sen hän meni avaamaan kapsäkin, joka oli täpötäynnä kultarahoja. Hän otti niitä reilun kourallisen ja tunki ne esiliinansa taskuun. Tasku oli keskellä mahaa.

”Panen hatun päähäni ja sitten olen valmis”, hän sanoi. Hattua vain ei näkynyt missään. Peppi katsoi

ensin halkolaatikosta, mutta siellä ei ollut mitään erityistä. Sitten hän kurkisti ruokakomerossa olevaan leipäpurkkiin, mutta siellä oli vain yksi sukkanauha ja rikkinäinen herätyskello ja pieni korppu. Lopuksi hän katsoi hattuhyllylle, mutta siellä ei ollut muuta kuin paistinpannu ja ruuvimeisseli ja juustonpala.

”Kaikki on sekaisin eikä mistään löydä mitään”, Peppi sanoi happamasti. ”Vaikka juustonpalaa olen kyllä kaivannut, joten onneksi se löytyi. Hei hattu!” hän huusi. ”Lähdetkö mukaan ostoskille vai et? Jollet ilmesty esiin heti, myöhästyit!”

Hattua ei kuulunut.

”No, saa kyllä syyttää itseään, kun on noin tyhmä. Mutta minä en sitten kuuntele valituksia, kun tulen kotiin”, Peppi sanoi tiukasti.

Ja pian nähtiin, miten he kiiruhtivat kaupungille, Tommi ja Annika ja Peppi herra Tossavainen olkapäällään. Aurinko paistoi ihanasti, taivas oli sininen ja lapset riemuitsivat. Katuojassa porisi puro. Se oli syvä oja ja siinä oli syvälti vettä.

”Minä tykkään ojista”, Peppi sanoi ja laskeutui muitta mutkitta veteen. Se ulottui häntä polven yläpuolelle, ja kun hän hyppäsi oikein kunnolla, vesi roiskui Tommin ja Annikan päälle.

”Minä leikin venettä”, sanoi Peppi ja aurasi tietään veden halki. Ja sen sanottuaan hän kompastui ja sukelsi.

”Tarkemmin sanottuna sukellusvenettä”, hän jatkoi muina miehinä saatuaan nenänsä taas pinnan ylle.

”No mutta Peppi, nythän sinä olet likomärkä”, Annika sanoi huolestuneena.

”Mitä vikaa siinä on”, sanoi Peppi. ”Kuka on sanonut, että lasten on välttämättä oltava kuivia? Kylmä kylpy tekee kuulemma hyvää, ei muualla päin maailmaa ole kielletty sukeltamasta ojaan. Amerikassa ojat ovat niin täpötäynnä lapsia, ettei vedelle riitä ti-

laa. Siellä heitä pidetään ympäri vuoden. Talvella heitä tietenkin alkaa herkästi palella ja päät nousevat jään alta. Äidit vievät heille sinne mehukeittoa ja lihapullia, eiväthän he pääse kotiin päivälliselle. Mutta terveitä he ovat kuin pukit, se on varma!”

Pikkukaupunki näytti oikein mukavalta kevät-auringossa. Kapeat mukulakivikadut kiemurtelivat vähän niin ja näin talorivien välissä. Melkein kaikkien talojen edessä pienillä maatilkuilla kukkivat lumikelot ja krookukset. Pikku kaupungissa oli kosolti kauppoja. Tuona kauniina kevätpäivänä liikkeellä oli runsaasti väkeä, joka hyöri sisään ja ulos ovissa, niin että myymälöiden ovikellot kilisivät taukoamatta. Rouvat kävivät kori käsivarrella ostamassa kahvia ja sokeria ja saippuaa ja voita. Osa pikkukaupungin lapsista oli myös ostamassa toffeeta tai purukumia. Mutta useimmilla ei ollut rahaa ostaa mitään, ja he raukat saivat seistä kadulla katselemassa kaikkia näyteikkunaan esille asetettuja herkkuja.

Juuri kun aurinko helotti kirkkaimmillaan, ilmestyi Suurkadulle kolme pientä hahmoa. Siinä tulivat Tommi ja Annika ja Peppi, likomärkä Peppi, joka jätti peräänsä märän rannun tarpoessaan eteenpäin.

”Oi meitä onnekkaita”, sanoi Annika. ”Katsokaa miten monta kauppaa, ja meillä on esiliinan tasku täynnä kultarahoja.”

Tommi ilahtui sitä ajatellessaan niin kovasti, että loikkasi korkealle ilmaan.

”Jaaha, ryhdyttäisiinkö sitten toimeen”, sanoi Peppi. ”Ihan ensimmäiseksi haluaisin ostaa itselleni pianon.”

”Mutta Peppi”, Tommi sanoi, ”osaatko sinä muksoittaa pianoa?”

”Mistä minä sen tietäisin, kun en ole koskaan ko-

keillut”, sanoi Peppi. ”Minulla ei ole ikinä ollut pianoa. Ja sen minä sanon sinulle Tommi, että pianonsoiton opetteleminen ilman pianoa vaatii valtavasti harjoittelua.”

Pianokauppaa ei näkynyt. Sen sijaan he tulivat kemikaliolle, jossa myytiin hajuvesiä. Näyteikkunassa oli suuri purkillinen kesakkovoidetta ja purkin vieressä oli lappu, jossa luki: ”KÄRSITTEKÖ KESAKOISTA?”

”Mitä siinä sanotaan?” kysyi Peppi.

Hän ei osannut lukea kovin hyvin, sillä hän ei halunnut käydä koulua muiden lasten tavoin.

”Siinä sanotaan: ’Kärsittekö kesakoista?’” sanoi Annika.

”Jassoo, vai niin”, Peppi sanoi mietteliäänä. ”No, kohtelias kysymys vaatii kohteliaan vastauksen. Menäänpä sisään!”

Hän työnsi oven auki ja meni sisään Tommi ja Annika kintereillään. Tiskin takana seisoivat vanhahko myyjätär. Peppi meni suoraa päätä hänen luokseen.

”En”, Peppi sanoi päättäväisesti.

”Mitä sinä haluat”, sanoi myyjätär.

”En”, sanoi Peppi toistamiseen.

”En ymmärrä, mitä sinä tarkoitat”, myyjätär sanoi.

”Ei, minä en kärsi kesakoista”, sanoi Peppi.

Silloin myyjätär ymmärsi. Mutta sitten hän loi katseen Peppiin ja huudahti:

”Mutta lapsikulta, sinun naamasihan on ihan täynnä kesakoita!”

”Niin on”, sanoi Peppi. ”Mutta en minä kärsi niistä. Minä pidän niistä! Näkemiin!”

Hän meni ulos. Mutta ovella hän kääntyi ja huusi:

”Mutta jos sattuisitte saamaan rasvaa, jolla saisi lisää kesakoita, niin sitä voisitte lähettää minulle seitsemän tai kahdeksan purkkia.”

Kemikalion vieressä oli liike, jossa myytiin naisten vaatteita.

”Eihän me olla tehty vielä mitään ostoskia”, Peppi sanoi. ”Nyt täytyy ryhtyä toimeen.”

Ja niin he marssivat sisään, ensimmäisenä Peppi, sitten Tommi ja sitten Annika. Ensimmäiseksi he näkivät oikein hienon mallinukan, jolla oli sininen silkkileninki. Peppi meni nukan luo ja kätteli sitä sydämellisesti.

”No mutta hyvää päivää”, hän sanoi. ”Rouva ilmeisesti omistaa tämän kaupan. Oikein hauska tavata”, hän sanoi ja ravisti mallinukan kättä entistä sydämellisemmin.

Mutta silloin tapahtui kauhea onnettomuus, sillä mallinukan käsivarsi irtosi ja luiskahti ulos silkkileningin hihasta, ja siinä Peppi sitten seisoj pitkä mallinuku-

ken käsivarsi sylissä. Tommi huohotti kauhuissaan ja Annika oli itkuun pillahtamaisillaan. Myyjä ryntäsi paikalle ja alkoi torua Peppiä.

”Rauhoitutaanpa nyt pari sataa grammaa”, sanoi Peppi kuunneltuaan moitteita hetken aikaa. ”Minä luulin, että tässä paikassa on itsepalvelu. Ja minä ajattelin ostaa tämän käsivarren.”

Mutta myyjä suuttui entistä enemmän ja sanoi, ettei mallinukke ollut myytävänä. Eikä siitä ainakaan voinut pelkkää käsivartta ostaa. Peppi sai luvan korvata koko mallinuken hinnan, koska oli turmellut nuken.

”Erittäin kummallista”, sanoi Peppi. ”Onneksi kaikissa kaupoissa ei olla yhtä hulluja. Entä jos minä seuraavan kerran juuressosetta laittaessani menen liha-kauppaan ostamaan kevyesti suolattua sianlihaa, ja teurastaja tyrkyttää minulle kokonaista potkaa.”

Ja puhuessaan hän otti esiliinansa taskusta pari kultarahaa ja heitti ne myymälätiskille. Myyjä tyrmistyi niin, ettei saanut sanaa suustaan.

”Maksaako neiti enemmän?” kysyi Peppi.

”Ei, ei toki, ei se maksa läheskään näin paljon”, sanoi myyjä ja kumarsi kohteliaasti.

”Pitäkää loput ja ostakaa vaikka jotain hyvää lapsillenne”, Peppi sanoi ja lähti ovea kohti. Myyjä juoksi hänen perässään kumarrellen ja kyseli, minne hän saisi lähettää mallinuken.

”Minä haluan vain tämän käsivarren ja se lähtee nyt minun mukaani”, sanoi Peppi. ”Loput voitte paloitella köyhille. Näkemiin!”

”Mihin sinä tuota käsivartta tarvitset”, ihmetteli Tommi, kun he olivat taas kadulla.

”Ai tätä?” sanoi Peppi. ”Että mihinkö tarvitsen sitä? Eikö ihmisillä ole tekohampaita ja tekotukkaa? Tekoneniäkin on. Miksei minulla voisi olla tekokätettä? Eikö muka ole hirveän kätevää, kun on kolme käsivartta? Muistan kerran isän kanssa merillä ollessamme, miten eräässä kaupungissa kaikilla ihmisillä oli kolme käsivartta. Ovelaa, eikö vain? Ajatelkaa nyt, kun he istuivat syömässä kahveli yhdessä kädessä ja veitsi toisessa ja äkkiä tuli tarve kaivaa nenää tai korvaa alkoi kutittaa. Säästyihän siinä rutkasti aikaa.”

Peppi näytti mietteliäältä.

”Äsh, nyt taidan puhua palturia”, hän sanoi. ”Se on kummallista. Joskus minä alan lasketella luikuria enkä mahda sille mitään. Rehellisesti sanottuna ei niillä ihmisillä ollut kolmea käsivartta. Vain kaksi.”

Hän vaikenä ja mietti hetken.

”Koko porukalla taisi olla vain yksi käsivarsi”, hän sanoi. ”Aivan niin, ja totta puhuen joukossa oli niitäkin, joilla ei ollut kumpaakaan kättä ja kun heidän piti syödä, he joutuivat syömään suoraan lautaselta. Ja jos

ELÄKÖÖN PEPPI PITKÄTOSSU!

Peppi Pitkätossu on maailman vahvin ja kiltein ja hauskin ja rikkain tyttö. Hän asuu ypöyksin talossa nimeltä Huvikumpu, seuranaan vain hevonen sekä marakatti, jonka nimi on herra Tossavainen. Lisäksi hänellä on kapsäkki täynnä kultarahoja.

Naapurissa asuvat Tommi ja Annika, ja heidän elämänsä on ollut paljon hauskempaa sen jälkeen, kun Peppi muutti kaupunkiin. Tämän kirjan tarinoissa Peppi muun muassa ostaa 18 kiloa karamelleja, kesyyttää boakäärmeitä ja hamppareita sekä haaksirikkoutuu tovereineen autiolle saarelle. Pepin kanssa ei sitten ikinä ole tylsää!

Pepistä ja hänen ystävistään kerrotaan myös kirjoissa *Peppi Pitkätossu* ja *Peppi Pitkätossu Etelämerellä*.

Astrid Lindgrenin tarinat Peppi Pitkätossusta kuuluvat maailman luetuimpiin lastenkirjoihin. Kristiina Rikmanin uusissa suomennoksissa on mukana Ingrid Vang Nymanin rakastettu alkuperäiskuvitus.

	
www.wsoy.fi	L84.2 ISBN 978-951-0-42681-4